

ETIKA

- Az etika tantárgy alapvető célja az egyéni és közösségi identitás formálása, stabilizálása, az egyének és a csoportok közti együttműködés megteremtése.
- A tantárgy magába foglalja az ember fontos viszonyulásait társaihoz, közösségeihez, környezetéhez és önmagához.
- Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában.
- Az etika alapvető *feladata* az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása
- A tantárgy *középpontjában* a formálódó gyermeki személyiség áll testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmi szerkezetet.
- Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére.
- Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során törekedni kell a normaértelmezés egyszerű voltára, az ehhez kapcsolódó követelmények konkrét megfogalmazására.

Évfolyamok	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám	1	1	1	1
Éves óraszám	36	36	36	36

1–2. évfolyam

Témakör	1. Az én világom	Javasolt óraszám: 14 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Saját tulajdonságok felismerése, azonosítása, megfogalmazása. Egészséges önértékelés megalapozása. Szűkebb környezet megismerése. Szociális és környezeti érzékenység alakítása.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Ki vagyok én?</i> Személyes adataim – vezeté- és keresztnévem, becenevem, – születési helyem, születésem ideje, – lakcímem, – iskolám adatai (név, cím, osztályfok). Külső jegyeim – külső tulajdonságaim, megjelenésem,		

– kire hasonlítok a családban, – milyennek látom magam, – miből ítélnék meg bennünket mások. Belső tulajdonságaim – mit szeretek magamban, – mit szeretnek bennem mások, – miben vagyok ügyes, – miben hasonlítok társaimra, miben különbözöm tőlük, – jó és rossz tulajdonságaim. Kedvenceim – kedvenc játékaim, állataim, ruháim, könyveim, ételeim, meséim, mesehőseim, – miért szeretem kedvenceimet (kedvencekhez fűződő személyes érzések, élmények). Élettörténetem: – kisgyermekkor, óvodai élményeim, óvodám és iskolám összehasonlítása.	
Fogalmak	Lány, fiú, születésnap, tulajdonság, kedvenc, élmény.

Témakör	2. Társaim – Ők és én	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Személyes kapcsolatokban és a környezetben való tájékozódás képességének fejlesztése. Társak, barátok, segítő közeg fontosságának megéreztetése, közösségi érzés kialakítása. Az egymáshoz való odafordulás jelentőségének elmélyítése. Alapvető kommunikációs formák megismerése, tudatos használatának fejlesztése, személyes érzések és gondolatok kifejezése. Elemi magatartási szabályok megismertetése iskolai és iskolán kívüli helyzetekben, azok gyakoroltatása.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Társas kapcsolataim</i> – családi-rokoni kapcsolataim, közeli és távoli rokonaim; – ki a rokonom, ki az ismerősöm, ki a barátom; – iskolai kapcsolataim az iskolában dolgozó felnőttekkel és osztálytársakkal; – kiket szeretek és kiket nem szeretek környezetemben; – hogyan tudom kifejezni szeretetemet, hogyan fejezik ki mások felém a szeretetüket. <i>Kommunikáció kapcsolatfelvétel felnőttel, gyerekkel</i> – gondolataim kifejezése szavakkal, gesztusokkal stb.; – a megfelelő köszönés formái felnőtteknek, társaknak; – felnőttek, társak udvarias megszólítása; – a kérés, felszólítás, figyelmeztetés, érdeklődés módjai; – segítség kérése ismerős felnőttől, társtól vagy idegenektől; helyzetgyakorlatok az alapvető illemszabályok betartásával.		
Fogalmak	Rokon, ismerős, ismeretlen, barát, felnőtt, gyermek, megszólítás, köszönés, segítségkérés, udvariasság, illem, szeretet.	

Témakör	3. Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek	Javasolt
----------------	--	-----------------

		óraszám: 22 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Családi-rokoni kapcsolatok tudatosítása. Tapasztalatszerzés különböző családi értékekről. Az otthoni és iskolai együttélés örömeinek tudatosítása. Az ünnepekkel és azok hagyományaival való ismerkedés. Mindennapi szokásaink megismerése, szabályok és tilalmak szükségességének megértetése. Az egészséges élethez szükséges napirend megismertetése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Közösségeim – milyen csoportokhoz tartoztam régen, milyen csoportokhoz tartozom most; – milyen közösségekhez tartozom az iskolában és az iskolán kívül.		
Családom – kik élnek a családban családtagok bemutatása, családrajz; – kapcsolat a családtagokkal; – a családi együttlét örömei; – helyem a családban; – segítség és munkamegosztás a családban; – gyermekkori élményeim; – ünnepek és hagyományok a családban; – otthoni szabadidős tevékenységek.		
Napirendem – egy napom otthon; – milyen feladataim vannak otthon; – egy napom az iskolában; – milyen feladataim vannak az iskolában; – hétköznapi és hétvégi napirendje (miben hasonlít, miben különbözik egy hétköznapi a hétvégi napoktól).		
Fogalmak	Család, rokon, közösség, segítségnyújtás, hagyomány, ünnep, szabadidő, hétköznapi, feladat.	

Témakör	4. Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A lakóhelyi környezet és a lakóhely hagyományainak megismertetése. Tájékozódás a lakóhelyen, a lakóhellyel kapcsolatos tapasztalatok bővítése. A különböző településfajták jellegzetességei.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Lakóközösség, amelyben élek</i> – lakóhelyem jellegzetességei; – lakóközösségem tagjai, a velük való kapcsolatom; – ki lakik az utcában, kik a szomszédaim; – lakóhelyi környezetem hagyományai.		
<i>Más lakóhelyek és azok szokásai</i> – lakóhelyemtől távoli helyek.		
Fogalmak	Lakóhely, szomszéd, falu, város, szokás, hagyomány.	

Témakör	5. A környező világ	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A lakóhely élővilágához fűződő személyes kapcsolat kialakulásának elősegítése. A környező élővilág megóvására irányuló felelősségérzet megalapozása.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Jó és rossz</i> történetek, mesék jó és rossz tulajdonsággal felruházott szereplői (jó-rossz, szép-csúnya, jószákos-gonosz, igazságos).		
<i>Növények és állatok környezetünkben</i> - növények szerepe életünkben; - állatok szerepe környezetünkben; - növények ápolása, állatok gondozása; - mit tehet egy kisgyermek környezete védelméért.		
Fogalmak	Tulajdonság, jó-rossz, szép-csúnya, jószákos-gonosz, igazságos, növény, állat, gondozás, felelősség, természetvédelem.	

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló elemi ismeretekkel rendelkezik személyi adatairól, külső tulajdonságairól. A Nat-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: A körülötte élő gyermekekhez és felnőttekhez barátságos magatartással közeledik, pozitívan viszonyul a környezetéhez. Udvariasan kommunikál környezetével (gyerekkel, felnőttel) köszönés, kérés, beszélgetés során. Képességeinek megfelelően nyitott a természet szépségeire, óvja, vigyázza környezetét. Érzéseit, gondolatait rajzban, mozgással és szóban fejezi ki. Különbséget tesz mese és valóság között.
---	---

3–4. évfolyam

Témakör	1. Milyen vagyok, milyennek látnak mások	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Önismeret, önfogadás segítése, példakép keresése. Önfegyelem, önkontroll, szociális magatartás kialakulásának segítése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Tulajdonságaim</i> – külső és belső tulajdonságaim, – miben vagyok ügyes, – kapcsolataim társakkal, felnőttekkel. <i>Szokásaim, érzelmeim, indulataim</i>		

– mindennapi feladataim az iskolában és otthon; – szabadidős tevékenységeim; – érzéseim, indulataim kifejezése (öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség). <i>Hősök és példaképek</i> – kedvenc mesehőseim, pozitív tulajdonságaikkal való azonosulás.	
Fogalmak	Külső, belső tulajdonság, önismeret, szokás, érzelem, indulat, öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség, segítőkészség, példakép, mesehős.

Témakör	2. Közösségben és egyedül – a társaim és én	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Hatékony kommunikáció feltételeinek tudatosítása. A baráti kapcsolatok létrehozásához, megtartásához és az esetleges konfliktusok kezeléséhez szükséges készségek fejlesztése. Szociális érzékenység erősítése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Párbeszéd</i> – beszélgetés helyzetei, beszélgető partnereim; – a testbeszéd szerepe (testtartás, arcjáték); – beszélgető partnerek figyelembe vétele (gyerek-felnőtt, család-iskola). <i>Az igazi barát</i> – hogyan választok barátot; – ki az igazi barátom, milyen tulajdonságai vannak. <i>Békében és haragban</i> – helyes viselkedési formák; – veszekedés, verekedés elkerülése, kibékülés. <i>Elfogadva és elutasítva</i> – érzéseim, ha magányos vagyok; – hogyan fogadnak el társaim.		
Fogalmak	Párbeszéd, odafigyelés, testbeszéd, arcjáték, testtartás, hanglejtés, barátság, öröm, bánat, harag, veszekedés, kibékülés, magányosság, elfogadás.	

Témakör	3. Az osztály és az iskola	Javasolt óraszám: 12 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A többféle közösséghez tartozás felismertetése. Az osztályon belüli összetartozás érzésének megerősítése. Szabályok szerepének és fontosságának megértése a közösség életében. A saját iskolához való kötődés érzésének erősítése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>A mi osztályunk</i> – kapcsolataim az osztályban, – közös és különböző tulajdonságaink, – közös szokásaink, – egymás segítése, összetartásunk. <i>Az osztály működése</i> – közös szabályaink tanórán, szünetben, egyéb helyzetekben, – hogyan és miért tartjuk be a szabályainkat. <i>A mi iskolánk</i> – iskolánk névadója, – iskolai szokások és hagyományok.		
Fogalmak	Csoport, közösség, osztály, összetartozás, hagyomány, szabály, szabályalkotás.	

Témakör	4. Kulturális nemzeti közösség	Javasolt óraszám: 22 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértetése, hogy a magyar nemzeti közösség számára fontos összekötő kapocs a közös nyelv, a jelképek, a ciklikusan visszatérő szokások és ünnepek; az ezekkel való azonosulás elősegítése. Ismerkedés Magyarországon élő más népcsoportok kulturális hagyományaival.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>A nyelv, ami összeköt</i> – milyen nyelvet használunk a családban, szűkebb és tágabb környezetünkben. <i>Szokások és jelképek</i> – magyarországi népszokások; – a magyarságot kifejező jelképek. <i>Ünnepek</i> – családi ünnepek; – nemzeti és állami ünnepeink. <i>Más kultúrák, más szokások, más ünnepek</i> – Magyarország másfajta kulturális közösségei; – szokásaik, ünnepeik.		
Fogalmak	Anyanyelv, jelkép, nemzeti jelkép, népszokás, családi ünnep, nemzeti és állami ünnep.	

Témakör	5. A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	Javasolt óraszám: 6 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A múlt értékeinek megőrzése, továbbörökítése. A helyes fogyasztói magatartás alapozása.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
Lakóhelyi épített örökségünk – a múlt építészeti emlékei; – lakóhelyünk története; – múzeumfalvak. Tárgyaink világa – a múlt tárgyi emlékei a családban és a múzeumokban; – a régi világ és napjaink tárgyainak összehasonlítása. A világ öröksége – a világ legszebb, legkülönlegesebb helyei, építményei, világörökség.		
Fogalmak	Épített örökség, tárgyi örökség, múzeum, világörökség.	

Témakör	6. A mindenség és én – születés és elmúlás	Javasolt óraszám: 8 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A kezdet és a vég elvont fogalmának megismertetése a gyerekek életkorának megfelelő szinten.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Kezdet és vég</i> – a dolgok keletkezése és véget érése; – különböző mítoszok a világ keletkezéséről; – Bibliai ismeretek a világ teremtéséről és végéről. <i>A világ megismerése</i> – kíváncsiság és információszerzés világunkról; – személyes közvetlen és közvetett tapasztalatszerzés; – elképzeléseim a világról.		
Fogalmak	Születés, elmúlás, kezdet, vég, élet, halál, túlvilág, képzelet.	

Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén	A Nat-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: A tanuló életkorának és képességének megfelelő szinten képe van saját külső és belső tulajdonságairól. Figyel másokra, egyszerűen ki tudja fejezni érzéseit, gondolatait. Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe. Kialakul szabálytudata, képes a szabályok betartására. Képes másokkal kapcsolatot kialakítani, felnőtt segítségével konfliktusokat feloldani. Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához. Elemi szinten megismeri más népek hagyományait, kulturális
---	--

	jelenségeit. A múlt értékeinek megismerésére és azok megóvására törekszik.
--	---